

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2021-09 -24 – 2022-09-23

Djurås förskolor:

Kristallen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Enhetens vision samt delaktighet: Djurås förskolor	3
utvärdering och analys av föregående års plan:	4
Prioriterade mål:	4
Främjande insatser:	5
kartläggning:	5
Förebyggande åtgärder:	6
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera:	6
Upptäcka och anmäla	6
Utreda och dokumentera	7
rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	7
Till dig som förälder:	7
begrepp:	8
diskrimineringsgrunderna:	9

ENHETENS VISION SAMT DELAKTIGHET: DJURÅS FÖRSKOLOR

Vision:

Vår verksamhet ska vara en trygg plats för alla som vistas i den. Barnen ska få uppleva den som lärorik och utvecklande. Vi ska ha ett tydligt värdegrundsarbete som utgår från alla människors lika värde och tar tydligt avstånd från diskriminering och kränkande behandling i alla relationer i våra förskolor. Vi strävar i vår verksamhet efter att barn ska förstå mänskliga rättigheter och skyldigheter och handla därefter. Det är viktigt att alla barn som går på Djurås förskolor minns sin tid hos oss med glädje.

Verksamheter som omfattas av planen:

Diamanten, Smaragden 1, Smaragden 2, Kristallen Vit, Kristallen Blå, Safiren, Rubinen, Brilljanten, Bärnstenen och Topasen

Ansvariga för planen:

Alla pedagoger på förskolan ansvarar för att planen följs. Rektor Susanne Mårs Östlund har huvudansvaret.

Barns delaktighet:

På Djurås förskola arbetar vi dagligen med ett tydligt värdegrundsarbete i våra barngrupper, det arbetet utgör basen i verksamheten. Detta sker genom gruppstärkande lek och genom att lära barnen att använda "STOPP-handen", prata om sina känslor och lära barnen konflikthantering och solidaritet. Vi har samtal med barnen om hur en är en bra kompis och hur en ska bemöta varandra samt diskuterar de rättigheter och skyldigheter vi har gentemot varandra.

Så här arbetar vi på specifikt på: Kristallenhuset

Vi pratar om alla känslor genom olika uttrycksmedel och tillåter alla känslor. Vi hjälper barnen att hantera sina känslor genom att ge dem verktyg att uttrycka dem. Vi kollar på filmer som berör ämnet, känslösamlingar och vägleder barnen i konflikter.

Vårdnadshavares delaktighet:

Vi erbjuder vårdnadshavarna att läsa och tycka till om planen på flera olika sätt: den finns på Schoolsoft, kommunens hemsida samt ges ut från varje avdelning till vårdnadshavare via veckobrev i Schoolsoft alternativt i pappersformat.

Personalens delaktighet:

Spjutspetsarna träffas i två grupper, en med förskollärare från storbarnsavdelningar och en med förskollärare från småbarnsavdelningar. Förskollärarna har innan dess diskuterat planen på sin avdelning med sina kollegor. Planen diskuterar sen i grupperna, en förskollärare utses till att anteckna och skriva

ett utkast för det i planen som vi vill ska gälla för hela förskolan. Utkastet skickas sen till varje spjutspets som med sitt arbetslag lägger till de avdelningsspecifika mål, insatser, kartläggningar och åtgärder. Varje avdelning skickar sen planen till rektor Susanne Mårs Östlund som godkänner planen och gör den tillgänglig för alla som vistas i förskolan samt vårdnadshavare. Samordnare ansvarar för att informera vikarier om planen vid introduktion. Planen diskuteras återkommande på APT och Avdelningsmöten med diskussionsunderlag från rektor och analyseras samt utvärderas på PUG tillsammans med rektor i slutet av läsåret.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal och vårdnadshavare känner till planen, att den går att hitta på Schoolsoft och på kommunens hemsida. Planen diskuteras löpande på APT samt på Avdelningsmöten där rektor bidrar med diskussionsunderlag.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN:

Planen upplevs som lättläst, lätt att ta till sig och strukturerad. Det som står i den är relevant och viktigt. Det märks en skillnad på vikarierna när de kommer ut i verksamhet efter att den blivit en del av introduktionen. Vi upplever att planen hamnat i skymundan under året som gått och att vi inte arbetat så aktivt med den som vi önskat. Vi ser ett stort behov av att jobba med ingående med den och gärna med hjälp av utmanande och utvecklande diskussionsfrågor där vi bryter ner begrepp. Det är viktigt att alla engagerar sig i planen.

Planen är svår att utvärdera då den inte löpande blivit diskuterad under året samt hamnat för långt från varje avdelning då hela planen varit gemensam. En ändring vi gör är att vi har en gemensam del men att varje avdelning även tydliggör avdelningsspecifika prioriterade mål, främjande insatser, kartlägger sina avdelningar och formulerar sina egna förebyggande åtgärder. Vi tycker att det är viktigt med en gemensam del då bemötande och förutsättningar ska vara lika för personal, barn och vårdnadshavare var än de är på förskolan. Avdelningsspecifika tillägg berör behov som uppkommer på respektive avdelning utifrån barngrupp, planlösningar och andra behov som behöver tas i åtanke för att undvika diskriminering och kränkningar.

PRIORITERADE MÅL:

- Hålla planen levande genom löpande diskussioner
- Fortbildning i specialpedagogik för att få än mer kompetens i att bemöta och skapa förutsättningar för barn med särskilda behov
- Skapa toalettmiljöer som tar hänsyn till barnens integritet

Så här arbetar vi på specifikt på: Kristallenhuset

Vi har nedskrivna rutiner hur vi bemöter och hanterar toalettbesök och blöjbyten. Barnen tillfrågas om vi vuxna ska sitta utanför toaletten och vakta/upprätthålla deras integritet. Vi har tydliga rutinerna vid övergångar för att barnen ska veta vad som förväntas av dem och på detta sättet minimera konflikter (vilket oftast leder till kränkningar).

FRÄMJANDE INSATSER:

Planen kommer diskuteras löpande på APT och Avdelningsmöten med stöd av rektor som även bidrar med diskussionsmaterial.

Hela förskolan deltar i fortbildningen "Specialpedagogik för lärande" från Skolverket. Denna fortbildning ser vi kommer ge oss en fördjupad kunskap och förutsättningar att anpassa lärandet och våra miljöer till alla barn på förskolan.

Alla vikarier får ta del av planen för att få inblick och kunskap i hur vi arbetar mot diskriminering och kränkande behandling. För att underlätta för dom och för förskolans personal har vi förtydligat hur vi arbetar för att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna (se s. 7).

Alla avdelningar kommer arbeta med sina toalettmiljöer då vi ser att flera barn har svårt att gå på toaletten på förskolan då det inte alltid finns möjlighet att vara ifred och skyld. Vi kommer även jobba med rutiner kring blöjbyten med fokus på barnens integritet. Detta arbete kommer se olika ut på varje avdelning (se nedan)

Så här arbetar vi på specifikt på: Kristallenhuset

Toalettbesök: Ordinarie personal hjälper i först och främst barnen vid toalettbesök och blöjbyte. Vid tillfällen som kräver att vikarier hjälper barnen vid dessa tillfällen informerar vi vikarierna om våra rutiner i bemötande vid toalettbesök och blöjbyten. Vi respekterar barnens önskingar om vem som hjälper dem vid toalettbesök och blöjbyte. Vi har skrivit ner rutiner om hur vi arbetar med övergångar som sitter vikarieparmen.

KARTLÄGGNING:

På eftermiddagarna slår hela förskolan ihop och har en gemensam stängning. Vi ser att detta kan bidra till ökad risk för kränkningar då flera barngrupper blandas och det finns risk för att det blir rörigt. Vi ser att anmälningar i Drafit är ett viktigt redskap för att se mönster i vart kränkningar sker och hur, någon som kommer hjälpa oss att kartlägga vart risker för diskriminering och kränkande behandling finns på våra avdelningar. Vi ser ett behov av att se över våra toalettmiljöer då barn på samtliga avdelningar på olika sätt uttrycker obehag av toalettbesöken. Alla avdelningar har inte möjlighet idag att skyla barnen vid blöjbyten eller att äldre barn har möjlighet att stänga en dörr om sig och lita på att få vara på toaletten ostört.

Under vikarieintroduktioner har samordnare lyft planen och alla vikarier läser den för att få insikt i hur vi arbetar för att undvika att kränkningar och diskrimineringar sker. Vi ser att detta hjälper våra vikarier att få insikt i hur vi arbetar i verksamheten samt ger dem möjlighet att handla därefter.

Så här arbetar vi på specifikt på: Kristallenhuset

Vi kommer kontinuerligt kartlägga och utvärdera planen vid avdelningsmöten och under put. Vi har rutiner för dokumentation av diskriminerande och kränkande situationer för att inget ska hamna i skymundan.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Vi har hög täckning av personal på eftermiddagarna för att de vuxna ska ha möjlighet att vara där barnen är. Är det stängning ute har pedagogerna möjlighet att vara där barnen är. Vi lyfter återkommande att barnen som går på förskolan är allas barn, detta bli extra viktigt under sammanslagningar. Om stängningar sker inomhus är avdelningarna uppdelade i olika rum med god täckning av personal som kan vara där barnen är. Vi ser att fortbildningen "Specialpedagogik för lärande" är en främjande insats då det utvecklar vår kunskap och förhållningsätt att möta alla barn, vi ser det som mycket positivt att alla pedagoger kommer att genomföra utbildningen. Varje avdelning kommer arbeta med sina toalettmiljöer då vi ser att samtliga avdelningar har behov av att se över dessa rum och anpassa efter de behov barnen på olika sätt uttrycker (se nedan hur varje avdelning kommer arbeta med detta).

Så här arbetar vi på specifikt på: Kristallenhuset

Vi gör handlingsplaner vid eventuella situationer som uppstått. Vi har rutinschema vad vi ansvarar för och på så sätt får vi översikt vart vi placerar oss och om vi har missat ett utrymme.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA

Vid en incident utreder närvarande vuxen tillsammans med de berörda barnen vad som hänt och om det som har skett är en kränkning. Därefter meddelas ordinarie pedagog på barnets avdelning om vad

som hänt. Beslut tas om vårdnadshavare behöver meddelas eller inte. Vid allvarligare tillbud/kränkningar kontaktas alltid vårdnadshavare och personalen skriver en händelserapport.

UTREDA OCH DOKUMENTERA

Vid en händelse pratar vi med alla inblandade och reder ut vad som hänt. Vi informerar ansvariga pedagoger så att alla har vetskap om händelsen. Vårdnadshavare informeras och i vissa fall får vårdnadshavare prata mer med barnet hemma och kanske får vi mer information om händelseförloppet varit oklart. Vi dokumenterar händelsen och meddelar rektor. I rapporten framgår vilka åtgärder som behöver göras.

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [KBI/ Draftit](#).
- Chef/rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående.
- Chef/rektor gör en anmälan till huvudmannen.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes Vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor/chef.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

BEGREPP:

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person". I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet "kränkningar" för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för

diskriminering. När begreppet ”kränkande behandling” används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.¹

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

- Vi benämner barn och vuxna med namn och inte med kön
- Vi erbjuder alla leksaker och aktiviteter till alla barn och arbetar för att inte uppmuntra könsstereotypa lekar
- Vi motverkar stereotypa könsroller i de böcker och sånger som vi har på avdelningarna
- Vi har återkommande diskussioner i våra arbetslag om genus och bemötande utifrån kön
- Vi bemöter vårdnadshavare och kollegor på ett likvärdigt sätt oavsett kön

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- Vi är öppna inför barnens könsidentitet och de sätt de väljer att uttrycka den på
- Vi tänker på hur vi pratar om könsuttryck i exempelvis kläder och ger barnen möjlighet till egen reflektion/egna val

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

- Vi har dockor/figurer och böcker med människor med olika hudfärg på våra avdelningar så att alla människor är och känner sig representerade på våra förskolor
- Vi pratar om att alla är olika och ser olika ut och är lika mycket värda
- Vi arbetar för att barn ska få vidgade perspektiv på vår omvärld, oavsett etnisk representation på våra avdelningar är det viktigt att barnen tar del av människor olikheter och likheter
- Vi pratar om olika traditioner som finns i världen oavsett om vi har barn med annan etnisk härkomst än svensk

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

- Vi pratar om människors olika behov i våra barngrupper, vi är olika men alltid lika mycket värda
- Vistas människor på våra avdelningar med en funktionsnedsättning är det inte farligt att prata om det, men vi pratar alltid om det i positiv bemärkelse

---

¹ Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

- Vi är öppna inför att strukturera om våra återkommande aktiviteter så att alla kan delta efter förmåga (t. ex samling, matsituationer)
- Materialet på avdelningarna ska vara tillgängligt för alla så länge de inte utgör en fara för barnen och aktiviteten kräver vuxen tillsyn
- Vi är medvetna om hur vi bemöter vårdnadshavare med funktionsnedsättningar och de eventuella anpassningar dessa kräver i vår verksamhet

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

- Allas religiösa uppfattning är personlig och det är bra att en själv får berätta om sina religiösa uttryck, viktigt är dock att en samtidigt visar respekt för andras individuella trosuppfattning. Vi pedagoger har ett öppet förhållningssätt till olika trosuppfattningar, det gäller dock så länge de inte motsäger **Läroplanens** värdegrund och Barnkonventionen.
- Vi pedagoger har ett öppet förhållningssätt kring barns funderingar kring tro och påverkar dem inte på något sätt

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

- Vi pedagoger tänker på hur vi pratar om olika familjekonstellationer och relationer, vi lägger ingen värdering i människors sexuella läggning
- Vi tar inte för givet att människor som vistas i verksamheten är heterosexuella
- Vi arbetar för att bredda barns perspektiv och gör detta genom att tänka på att böcker och sånger vi lånar inte förstärker en heteronorm

Ålder

uppnådd levnadslängd.²

- Vi begränsar inte barnen utifrån deras ålder om det inte är en fråga om säkerhet, det är viktigt att få prova
- Vi ser att barndomen har ett eget värde i sig och inte är en transportsträcka för att bli vuxen – barns perspektiv är därför jätteviktigt på våra avdelningar

---

² <https://www.do.se/> 2021